

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ – ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΣ»
ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η - ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ – ΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σχεδιασμός-Συντονισμός: Χαρά Ανδρεΐδου

Η θρησκευτική και η πολιτιστική ταυτότητα μιας κοινότητας, λαού, έθνους, είναι δυο έννοιες αλληλένδετες, αλληλοεξαρτώμενες, οι οποίες μέσα από τη συνεχή αλληλεπίδρασή τους διαμορφώνουν και εξελίσσουν η μια την άλλη. Η άρρηκτη αυτή σχέση ανάμεσά τους σε συνδυασμό με την καθοριστική συμβολή του γεωφυσικού περιβάλλοντος, δημιουργούν το πλέγμα της ταυτότητας ενός συνόλου ανθρώπων σε έναν συγκεκριμένο χώρο, σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Στην υποενοότητα της θρησκείας, πέρα από τα προφανή για την ταυτότητα των θεών, επιθυμούμε να μελετήσουμε με τους μαθητές μας τα εξής:

- τους λόγους που διαμόρφωσαν τη συγκεκριμένη θρησκεία στον κάθε έναν από τους δυο λαούς (γεωφυσικό περιβάλλον, συνθήκες ζωής, συν τω χρόνω λατρευτικές παραδόσεις),
- τα μονοπάτια μέσα από τα οποία η φιλοσοφία και η θεολογία της κάθε θρησκείας επηρεάζει τον τρόπο ζωής και σκέψης, την κοσμοθεωρία και την αντίληψη των πιστών για το θείο,
- τον τρόπο που η θρησκεία εμπλέκεται στις εκφάνσεις του ιδιωτικού και δημόσιου βίου και εκφράζεται μέσα από τις λατρευτικές πρακτικές.

Ούτως ή άλλως, οι δύο προς μελέτη θρησκείες, η ελληνική και η περσική, είναι εκ διαμέτρου αντίθετες και προσφέρονται για συγκριτική μελέτη. Θα εστιάσουμε στη θεολογική ταυτότητα των δύο θρησκειών, στη φύση των θεοτήτων, στην επίδραση που η φύση των θεοτήτων είχε στη ζωή των πιστών, καθώς και στους τρόπους άσκησης της λατρείας.

Για την ενότητα αυτή το υλικό μας – οπτικοακουστικά αρχεία, αρχαίες παραστάσεις και γραπτές πηγές – είναι αναρίθμητο όπως και οι κόκκοι της άμμου. Προτείνω να επιλέξουμε κυρίως από:

- τα βίντεο που παραθέτω, τα οποία έχω ελέγξει ως προς την πιστότητά τους. Τα αρχεία αυτά αφορούν είτε ιστορίες για τη φύση και τα κατορθώματα των θεών είτε παρουσιάσεις ιερών χώρων και λατρευτικών πρακτικών. Είναι πολύ σημαντικό να περιοριστούμε σε αυτά και να μη διακινδυνεύσουμε με τις παραποιημένες εκδοχές των μύθων σε διάφορα άλλα βίντεο ή ταινίες οι οποίες κυριολεκτικά στραγγαλίζουν τον αρχαίο μύθο,

- τις αρχαίες παραστάσεις από μνημεία και ευρήματα που κινούνται χρονολογικά γύρω από την εποχή των περσικών πολέμων,
- τα ψηφιακά διαδραστικά παιχνίδια για εμπέδωση και ανατροφοδότηση των γνώσεων που θα κατακτήσουν οι μαθητές μας.

Άπειρες είναι επίσης και οι δραστηριότητες που μπορούμε να κάνουμε με τους μαθητές μας. Εκτός από τις δραματοποιήσεις, τις κατασκευές και εικαστικές δραστηριότητες (π.χ. των χαρακτηριστικών συμβόλων των θεοτήτων ή των ιερών και των λατρευτικών αγαλμάτων τους), η πρότασή μου είναι να προχωρήσουμε επίσης σε στατικές αναπαραστάσεις έργων Τέχνης της εποχής. Με τον τρόπο αυτό θα φέρουμε τους μαθητές μας σε επαφή και με την Τέχνη, και μάλιστα με έναν πλήρως βιωματικό τρόπο.

Για τις μεγαλύτερες τάξεις, μπορούμε επίσης να πραγματοποιήσουμε συγκριτική μελέτη των δύο θρησκευτικών συστημάτων με πίνακες αναφοράς και εικονίδια, ώστε να υπάρχει και μια οπτική στατιστική διάσταση του θέματος.

Το υλικό που παραθέτω μπορεί – στις περισσότερες περιπτώσεις – να αξιοποιηθεί και στις υπόλοιπες υποενότητες του προγράμματος, κατά την κρίση σας.

Όπως συμβαίνει γενικότερα με όλο το φάσμα της μελέτης των δύο πολιτισμών, οι πληροφορίες τόσο για το θεολογικό υπόβαθρο όσο και για τις λατρευτικές πρακτικές είναι απείρως περισσότερες για την ελληνική πλευρά από ό,τι για την περσική. Και αυτό και πάλι είναι ένα αντιπροσωπευτικό στοιχείο της ετερότητας των πολιτισμών το οποίο μπορούμε να θέσουμε προς διερεύνηση και συζήτηση με τους μαθητές μας.

Μια προτροπή για το τέλος: Ας συστήσουμε στα παιδιά τον συγκλονιστικό κόσμο της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, θρησκείας, λατρείας και ας αφευθούμε στο παιχνίδι με τις άπειρες πτυχές του. Η γνώση θα έρθει μέσα από το παιχνίδι!